

Trojaner, virus, kakor och candy drop

Lektionen handlar om ord och begrepp för det vi behöver skydda oss mot på internet.



Lektionsförfattare: [Kristina Alexanderson](#)

Till läraren

1. Para ihop begrepp med förklaring
2. Har du egna erfarenheter?
3. Gör en affisch
4. Skriv en berättelse
5. Nästa lektion

LÄRARINSTRUKTIONER

Syfte

Syftet med lektionen är att öka elevernas förståelse för hur attacker och intrång på nätet kan gå till, hur de kan skydda sig och vad det kan få för konsekvenser om de skulle råka ut för det.

Förberedelse

Läs igenom lektionen. Behöver du läsa mer om attacker och intrång på nätet kan du göra det i [Internetguiden "IT-säkerhet för privatpersoner"](#).

Om du vill använda dig av alternativ 2 där eleverna minglar och letar efter kompisar med matchande lappar behöver du förbereda det.

Genomförande

Inled med att låta eleverna para ihop ord och förklaringar som handlar om it-attacker och dataintrång. Gärna parvis eller tre och tre. Diskutera vilka hot de kände till. Om de vill kan de berätta om något de själva har råkat ut för. Avsluta med att rita eller skapa egna bilder. Ordens dubbla betydelser gör att det är roligt att låta eleverna fantisera. Bildgoogla om ni vill ha tips och idéer.

Fördjupning

Skriv en berättelse. Föreställ dig att du är ett virus, en trojan eller en mask och skriv en berättelse om en dag i ditt liv. Hur går det till när du attackerar? Varför gör du det? Vem styr dig? Hur blir du behandlad? Låt eleverna ta del av fakta om "riktiga" maskar och virus att använda som underlag i sina berättelser.

LÄROPLANSKOPPLING

Skolans uppdrag

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Centralt innehåll i ämnet teknik (årskurs 4-6)

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Säkerhet vid teknikanvändning, till exempel vid överföring av information i digitala miljöer.
- Konsekvenser av teknikval, till exempel för- och nackdelar med olika tekniska lösningar.

Centralt innehåll i ämnet samhällskunskap (årskurs 4-6)

Information och kommunikation

- Hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Lektionsdel 1:

Para ihop begrepp med förklaring

Instruktioner

Arbeta i par eller tre och tre och para ihop ord med rätt förklaring.

Har du tänkt på att många av de ord och begrepp som vi använder för det som händer på nätet kommer från ett helt annat sammanhang? Om du känner till ordens ursprung eller andra betydelser kan det faktiskt vara lättare att förstå hur du kan skydda din viktiga information och undvika att bli lurad.

Para ihop orden med rätt förklaring.

- trojan (trojansk häst)
- virus
- candy drop
- infektera
- cookies/kakor
- nätfiske

Förklaring A

- En liten mikroorganism, som måste invadera en levande cell och styra den för att kunna föröka sig och orsaka infektion.
- Små datorprogram som sprider sig genom att lägga en kopia av sig själva inuti andra program.

Förklaring B

- Fiske med nät.
- Nätfiske syftar till att lura människor på deras lösenord, kreditkortsnummer eller känslig information.

Förklaring C

- Att bli smittad av ett virus.
- När en dator eller annan digital enhet påverkas av elakartad kod.

Förklaring D

- Godisregn
- Utnyttjar den mänskliga lusten för godsaker och placerar ett elakartat program på en usb-sticka som delas ut till intet ont anande användare.

Förklaring E

- Enligt myten en krigslist som grekerna använde sig av för att besegra staden Troja. Grekerna skapade en gigantisk, ihålig trähäst i vilken de gömde sig och på så sätt kunde de erövra Troja. Begreppet har blivit en synonym för en gåva som bär på en dold förbannelse.
- Ett datorprogram som utger sig för att vara till nytta eller nöje, men som gör något annat när det lurat en användare att installera eller köra det.

Förklaring F

- Söta bakverk.
- En liten textfil som sparas i webbläsaren. Kan innehålla information om ditt besök på olika webbplatser för att förbättra webbplatsen för dig som användare.

[Du hittar förklaringar till begreppen här.](#)

Lektionsdel 2:

Har du egna erfarenheter?

Instruktioner

Diskutera era egna erfarenheter och hur man kan skydda sig själv och sin information på nätet.

- Har du eller någon du känner blivit av med viktig information till följd av exempelvis virus eller nätfiske?

Lektionsdel 3:

Gör en affisch

Instruktioner

Arbeta ensam eller tillsammans med en kompis med att skapa en affisch eller en skämtbild. Bilden ska visa den dubbla betydelsen hos något av orden. Rita, skriv, klistra bilder eller gör collage.

Lektionsdel 4:

Skriv en berättelse

Instruktioner

Jobba enskilt med en av skrivuppgifterna.

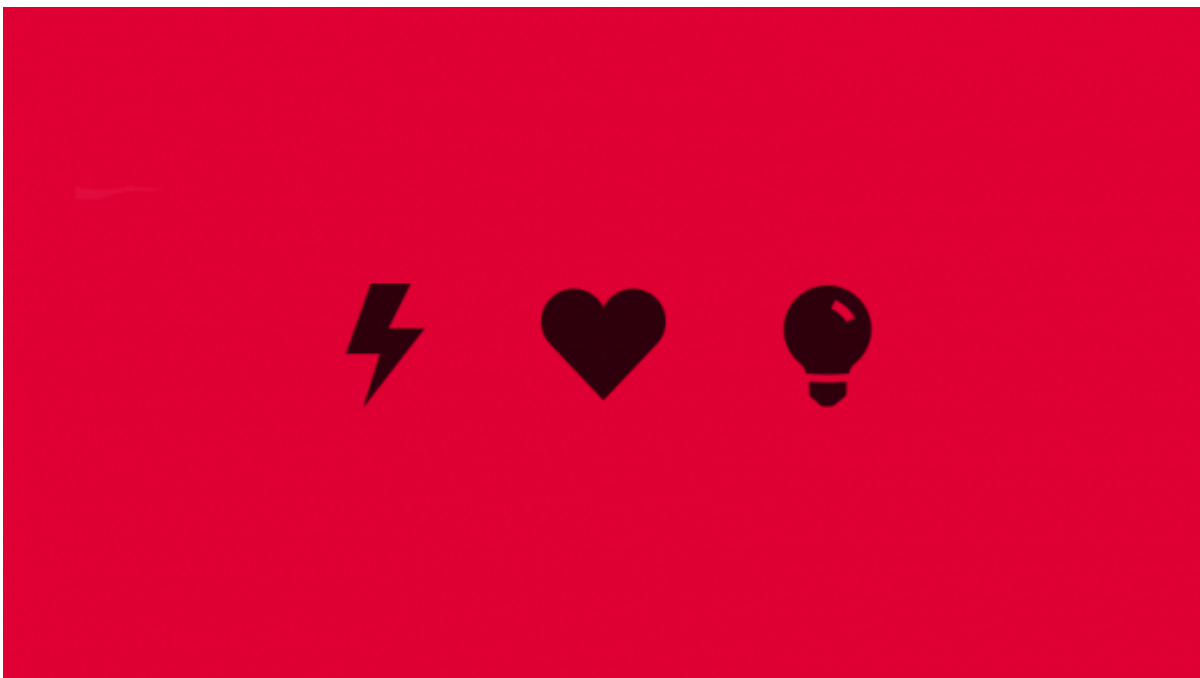
- En morgon vaknar du och upptäcker att du är ett datavirus, en trojan eller en mask. Berätta om din dag.
- Du tillhör en liga som vill komma över alla glass- och läskfabrikanters hemliga recept. Berätta om era planer och om hur ni gör för att komma åt informationen över internet.

Lektionsdel 5:

Nästa lektion

Instruktioner

Arbeta vidare med säkerhet i lektionen [Ta ansvar för tryggheten på nätet.](#)



Klar? Klicka här